

मृजाशुद्धिस्तद्वात् भौमानिपरेषां सस्यानिचरणैश्चादिगमनैः क्षिपेत्तनाशयेत् ॥ १० ॥ अर्थात्तृगयादिव्याजात्परराष्ट्रसमाचरन्परपक्षाविधूनेयत् ॥ ११ ॥ छायां परदुर्गधिपतिनासंधिक्त्वा देवतादर्शनादिव्याजेनाकस्मात्परदुर्गगत्वाप्रविश्यतन्नाशयेदित्याह उच्छ्रितानिति ॥ १२ ॥ असितपीवोमयूरोनिशीवप्रावृषिमज्जेत अदृश्योतः पुरचरएवस्यात् ॥ १३ ॥ तत्रापिचारेर्दिशिताभूमिषुधात्रीसौविदहसूपकारादिषु परैर्भेदितेषु अभिगतां चिषादीन्पाशान्परिवर्जयेदात्मानं रक्षेच्चेत्याह नेति ॥ १४ ॥ ननु कुतस्तत्रापिपाशप्रसक्तिरत आह प्रणयेदिति गहनेदुर्बोधेपाशज्ञानेसतितांकपटभूमिप्रतिपद्यात्मानं प्रणयेत्तापयेत्तदानश्चेदेव वाशब्दएवार्थं प्रयोजयति हिराजानो विषमयीकन्यांकृत्वा द्वीपांतरप्राप्तेयं पद्मिनीजातीयाकन्या अस्याः स्पर्शमात्रादशीतिवार्षिकोपिषोडशवर्षोऽवतीति सेयमतिश्रेष्ठरत्नतया श्रीमतामर्थकल्पितानुग्राहाच्चेयं वयंचेति ब्रुवाणाः तत्रचारमुखात्कपटं श्रुत्वा तानं प्रणयेत् ऊहितान्केनचिन्निमित्तेन तर्कितांस्तानतिविषान्कन्यादीन्स्पर्शमात्रेणोच्छ्वासमात्रेण वा संगतमक्षिकामशकादिमरणाल्लिगेन ज्ञानान्हन्यादेव ॥ १५ ॥

मृजावानस्यास्त्वयूथेषु भौमानिचरणैः क्षिपेत् ॥ जातपक्षः परिस्पंदस्वैक्षेदकल्यमात्मनः ॥ १० ॥ दोषान्विवृणुयाच्छत्रोः परपक्षान्विधूनयेत् ॥ काननेष्विवपुष्पाणि बहिरर्थात्समाचरन् ॥ ११ ॥ उच्छ्रितान्नाशयेत्स्फीतान्नरेद्रानचलोपमान् ॥ श्रयेच्छायामविज्ञातांगुमंरणमुपाश्रयेत् ॥ १२ ॥ प्रावृषीवासितग्रीवोमज्जेत निशिनिर्जने ॥ मायूरेण गुणेनैव स्त्रीभिश्चावेक्षितश्चरेत् ॥ १३ ॥ नजत्याच्चतनुत्राणं रक्षेदात्मानमात्मना ॥ चारभूमिष्वभिगता न्याशांश्चपरिवर्जयेत् ॥ १४ ॥ प्रणयेदापितां भूमिं प्रणश्यद्गहने पुनः ॥ हन्यात्क्रुद्धानतिविषांस्तानि जिह्मगतयो हितान् ॥ १५ ॥ नाशयेद्बलबर्होणि सन्निवासान्निवासयेत् ॥ सदावार्हनिभः कामं प्रशस्तं कृतमाचरेत् ॥ सर्वतश्चाददेत्यज्ञां पतंगं गहनेष्विव ॥ १६ ॥ एवं मयूरवद्राजा स्वराज्यं परिपालयेत् ॥ आत्मबुद्धिकरीनीतिं विदधीत विचक्षणः ॥ १७ ॥ आत्मसंयमनं बुद्ध्या परबुद्ध्या वधारणं ॥ बुद्ध्या चात्मगुणप्राप्तिरेतच्छास्त्रनिर्दर्शनं ॥ १८ ॥ परं विश्वासयेत्साम्नास्वशक्तिं चोपलक्षयेत् ॥ आत्मनः परिमर्शेन बुद्धिबुद्ध्या विचारयेत् ॥ १९ ॥

नाशयेदितिसार्धः बलबर्होणिस्थूलान्पक्षान्सैन्यस्य पक्षस्थानीयान्महाशिविरवारविताननटनर्तकादींश्चनाशयेत् मयूरवदरीकुर्यात् बलंगंधरसेरूपेस्थामनिस्थौल्यसैन्ययोरिति मेदिनी सन्निवासान्दृढमूलान्पक्षानमात्मादीन्शरांश्चवासयेत्स्थापयेत् बर्हिनिभः मयूरतुल्यः कामं येष्टं प्रशस्तं कृतं प्रशस्तं क्रियां पक्षाणां विस्फारणमाचरेत् अनेनैव क्रमेण सर्वतश्च जातिमात्रात्पक्षां आददीत यथोक्तं बकवच्चित्तयेदर्थान्निहवच्च पराक्रमेदित्यादि पतंगं शलभसमूहो यथा गहनेषु पतति गहनं च निष्पन्नं करोति एवं संभूय शत्रुराष्ट्रे पतितव्यमित्यर्थः पन्नगं हनेष्विवेति पाठे पन्नगयाही पन्नगमिवाकस्माच्छत्रुं गृह्णीयादित्यर्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥ बुद्ध्या आत्मनः संयमनं इत्यमेव कर्तुं युक्तं नियमं कुर्यात् परबुद्ध्या च तत्रैवार्थे संवादिनया तस्यार्थस्यावधारणं दृढतरोनिश्चयः कार्यः बुद्ध्या शास्त्रोत्थधिया आत्मगुणस्य पूर्वोक्तनिश्चयहेतोः प्राप्तिर्भवति एतदेव शास्त्रस्य निर्दर्शनं प्रयोजनं यत्कार्यक्षोदक्षमता बुद्धेरित्यर्थः ॥ १८ ॥ आत्मनः स्वस्य परिमर्शेन सर्वतो नीतानागतविचारेण बुद्धिर्कार्यनिश्चयं बुद्ध्या ऊहापोहकौशलरूपयामेधया विचारयेत्साम्ना धकबाधकभूमौ संचारयेत् ॥ १९ ॥